

"וישב יעקב" (לז-א)

ביקש יעקב לישב בשלווה, קפץ עליו רוגשו של יוסף. צדיקים מבקשים לישב בשלווה.

אמר הקב"ה: לא די לצדיקים מה שמתוקן להם לעולם הבא אלא שמבקשים לישב בשלווה בעולם הזה: (רש"י).

מה חיסרון יש במה שביקש יעקב בשלווה ומדוע לא יאכל פירות מעשיו הטובים בעולם הזה ותהיה הקרן שמורה לו לעולם הבא?

הרמח"ל ב"מסילת ישרים" פרק ט' כותב: "כי האדם לא למנוחה הוא בעוה"ז אלא לעמל וטורח, והיינו רק ע"י שהאדם מוותר על תענוג בעוה"ז ומתייגע בעבודתו יתברך. על ידי זה הוא נבנה ומשיג את שלימותו".

ה"חפץ חיים" זצ"ל היה אומר על הייסורים שבאים על האדם שצריך לקבלם בכובד ראש, **והבועט בייסורים דומה בעיני לאסיר שמוליכין אותו כבול בשלשלאות ברזל ורוצה להסירן מעליו, וכל מה שמסובב ומנסה להיחלץ מכבליו בכוח, הרי הוא רק מזיק לעצמו והשרשראות מוסיפות וחותרות בשרו.**

משל נפלא, במלך אחד, שהיה לו עבד נאמן, ואהבו אהבת נפש, והיטיב לו רבות, והנה באחד מן הימים נקרא בדחיפות לועידה בחוץ לארץ, והיה נצרך ללכת, וציוה למשנהו לכלכל את המדינה בתבונה ודעת, ביושר ובצדק עד לשובו בשלום לביתו ולחומותיו. אך דא עקא, שהמשנה למלך שנה את העבד שנאה רבה, והחל לענותו ולהלקותו לעיני הרבים, והיה חוזר העבד בכל יום לביתו סר וזועף ובוכה על רוע מזלו. עברו מספר שבועות וחזר המלך לארמונו, והנה העבד הנאמן שלו חבול ופצוע, נבהל המלך ושאלו לפשר הדבר. מיד פתח פיו העבד וסיפר למלך על מעלליו של משנהו, ואת עריצותו הנוראה. כעס המלך מאוד, וציוה למשנהו להתייצב מיד לפניו, ובבאו גער בו על התנהגותו, וגזר עליו כנגד כל מכה לשלם עשרה זהובים לעבד, לא הועילו תחנוניו של המשנה למלך, והלך והביא את הכסף במזומן, מאות דינרי זהב, ושלם לעבד הנאמן. והמלך גם הוא הוסיף משלו מתנות וחפצים טובים לפייס את עבדו, וכשחזר העבד לביתו עם רוב הכסף והמתנות החל בוכה. שאלה אותו אשתו, מפני מה אתה בוכה כעת? השיבה: מפני שאם היה מקבל עוד כמה מכות היה יותר עשיר, וחבל מאוד שהמשנה למלך לא ענה אותו עוד עינוים נוספים.

הנמשל ברור לנו, שכאשר אדם מקבל יסורים הוא בוכה ומתאונן. אך לעתיד לבוא כאשר נראה מה השכר עבור מעט היסורים, או שנראה כמה עברות נמחקו מחמת היסורים. נבכה על שלא נתנו לנו עוד מעט יסורים. ובעלי המוסר מביאים, שבעל האמונה גם כשהוא בדרגת יסורים גבוהה, שנראה לכאורה שאין דרך לצאת מהיסורים, אפילו על פי כן הוא מאמין ושמח (כותנת פסים).

מסופר על החפץ חיים זצ"ל ששמע שני סוחרים ביריד שהיו עומדים בקור העז בכדי למכור את סחורתם. האחד מחמת צער הקור אמר לשני אולי כדאי לחזור לביתנו? נבוא פעם אחרת. אמר לו חברו כדאי לסבול עוד שבועיים כאן, בכדי לחיות אחר כך ברווח. כששמע כך החפץ חיים ע"ה זלגו עיניו דמעות. ואמר לתלמידיו, דעו לכם שבדיוק כך אנו צריכים לחוש בעולם הזה, שלמרות שיש קשיים גדולים כדאי להתאמץ בעולם הגשמי אשר הם כצל עובד להיות עבד ה' אמיתי כדי לחיות אח"כ בעולם הבא בשלווה לזכות לעולם שכולו טוב. (לבוש יוסף)

ישראל לסגולתו

סגלה לאמונה ולאהבת ה' לכל היום

סגלה לאמונה ולאהבת ה' למשך כל היום פלו, להיות רגיל לומר בפיו י"ג עקרים של האמונה, נכד מובא בספר "אמרי פנחס" (שער ז' אות כ"ב) להרה"ק רבי פנחס מקוריץ שיגש לומר י"ג עקרים בכל בקר בקומו ממטתו [כמוכן לאחר ברכות השחר וברכות התורה], וכן בהנהגות הגה"ק רבי חיים מצאנז ("דרכי חיים" אות ב' ואות י"ג), מובא שפך הנה נהג הגה"ק לומר בכל בקר בהקיצו משנתו: הנני מאמין באמונה שלמה שאתה הוא מלך יחיד ומיוחד שליט בעליונים ובתחתונים, והנה אומר משפט זה בעודו במטתו.

והשוב הוא מאד לפתח את היום באמירת "אני מאמין" של הי"ג עקרים, שכן סגלה גדולה היא שפך כל היום גלך לו באמונה, שכן הפל הולך אחר ההתקלה, וכמו שהנה דורש הצדיק רבי זושא ("בית אברהם" רמזי "שבועות" עמ' קנה-קנו) על הפסוק: "ראשית עריסותיכם - חלה תרימו", דהינו בראשית קמתך מהעריסה - מהמטה, חלה תרימו, חלה לשון תפלה כמ"ש "ויחל משה", תתחיל עם תפלה, ואז כל היום ימשך אחר ההתקלה.

(הרב יעקב ישראל לוגאסי)

הכנסת אורחים

ה. מי שאינו משנה בדבורו, הוא יכול להשפיל הגבוהים ולהגביה השפלים.

לשמור על גזרי הצניעות (המשך)

דרך אגב אכתוב כאן הערה קטנה בדברי מרן הראש"ל שליט"א בשו"ת יביע אומר (חלק א או"ח סימן ו אות ז), שהוכיח מדברי הפוסקים שאין איסור לשמוע קול זמר של אשה שאינו מכירה. ועל פי זה כתב ליישב מה שפרש"י בברכות (נז): שלשה משיבין דעתו של אדם, קול מראה וריח, ופרש"י, קול זמר של אשה. דלכאורה קשה כיצד הותר לשמוע קול זמר של אשה, והרי קול באשה ערוה. והניחא למאן דאמר קול פנויה מותר, מיירי בשומע קול של פנויה. אלא למאן דאוסר לשמוע קול פנויה מאי איכא למימר. אלא ודאי שאם אינו יודעה ומכירה אין איסור לשמוע את קולה. עד כאן דברי מרן היביע אומר. ולא זכיתי להבין מדוע היה צריך לדחוק דמייירי באופן שאינו יודעה ומכירה, והרי מסתימות דברי רש"י משמע שמייירי בין מכירה ובין שאינו מכירה, וכן מיירי בין פנויה ובין אשה נשואה. ועל כן נראה יותר להעמיד דברי רש"י בקול זמר של אשה שמותר לשמוע את קולה, כגון אמו או בתו וכדומה, ובוזה אתי שפיר דברי רש"י גם למאן דאמר שאסור לשמוע קול זמר של אשה גם כשאינו מכירה. ודו"ק. (הרב אברהם ישראל)

משהו לנשמה

"אני לא יודע לקרוא"

מעשה שהיה ביהודי עם הארץ שהיה מיושבי קרנות ומתהבל בחיי העולם הגשמי הזה. ששאלו אותו למה אתה לא קובע עיתים לתורה, כדי שתדע מה מותר מה אסור שתוכל לקיום מצוות? תשובתו היתה מהירה ופשוטה "אני לא יודע לקרוא". כנראה הוא חשב שאפשר להתחכם עם הקב"ה ח"ו ואינו פחד מיום הדין כי שאלה ראשונה שעולים לשמים שואלים האם קבעתם עיתים לתורה?

היהודי חשב שיש לו תירוץ ליום הדין, וכשהגיע לקץ ימיו עלה השמימה מגיע ליום הדין שואלים אותו למה לא קבעת עיתים לתורה? ענה היהודי בתמיהה מי אני? "אני לא יודע לקרוא". באמת המצב מסובך חשבו הדיינים בבית דין של מעלה. מה נעשה איתו? שאלו הדיינים את הקב"ה בטענה שהוא לא יודע לקרוא. יאמר הקב"ה תנו לו ויזה לאן שהוא רוצה שילך גן עדן גיהנום, הכל חופשי! וכך עשו.

אמרו ליהודי התיעצנו עם הקב"ה וברחמי החליט לתת לך ויזה, גן עדן, גהנום, עם הויזה הזאת יכניסו אותך לכל מקום. שמח היהודי וחשב לאן כדאי לבקר, ואמר בליבו נלך איפה שהדתיים תמיד היו אומרים שטוב, לגן עדן. הגיע לגן עדן רואה את שער גן עדן, מלאכים לבנים ויפים, ריח ניחוח, נוף מרהיב. הוא מבקש להיכנס. אומר לו המלאך השומר: "מי אתה והיכן מלאכי השרת שמלוים אותך? הרי כל מי שניכנס גן עדן "צדיק" שיש לו מלאכי שרת שמלוים אותו?" ענה להם היהודי: "לי אין לי מלאכי שרת ואני לא צריך אותם לי יש לי ויזה". שואל המלאך: "מה זה ויזה אין כזה דבר פה זה גן עדן זה לא סופרמרקט". אמר היהודי לשומר (המלאך הלבן): "מה אכפת לך, יש לי ויזה הנה תראה אני יכול להיכנס לאן שאני רוצה המלאך". לקח את הויזה ובאמת רואה חותמת של מלך מלכי המלכים הקב"ה. כרטיס כניסה חופשי לאן שהוא רוצה, גן עדן, או גיהנום. השומר אינו יכול לסרב, זה פעם הראשונה שהוא רואה ויזה בעולם הבא מואשרת עם חותמת של הקב"ה, היהודי נכנס לגן עדן ובאמת כמו שאומרים ריחות נעימים צדיקים עטרותיהם על ראשיהם נהנים מזיו השכינה תענוג שאי אפשר לתאר. אותו יהודי רגיל לאקשן רוצה לדעת איפה כל החברה שלו מהשכונה, מענין מה קרה איתם, לכן הוא יצא מגן עדן והלך לראות מה קורה בגיהנום. היהוד הלך לגיהנום, ורואה עיר מפחידה כמו טירה ענקית עם חומות ובשער יושב שד שומר עם 12 עינים מפחיד פחד מוות. אומר לו היהודי: "שלום". והשד עונה: "הלו לאן אתה ניכנס? ענה לו: "לגהנום וצחק". אמר השד "מה גהנום ואיזה גהנום!" אנשים פה לוקחים אותם בכח לגיהנום, ואתה רוצה להכנס? היהודי אומר לשד: "תגיד לי, מה אכפת לך? מה אתה מתערב? אני, יש לי ויזה, אני ניכנס איפה שבא לי. שאל השד מה זה ויזה? הסתכל בוויזה? ואמר פעם ראשונה שאני רואה את הדבר הזה אבל ראה חותמת של הקב"ה מה אני יכול לעשות? וענה: "טוב תכנס", ופתח לו את שערי גהנום.

נכנס היהודי לגהנום ואיזה ריח מסריח יש בגהנום, ממש בלתי ניסבל כל הזמן היה משתעל והחוס חוס אימים. מכל מיני תנורים וביצות רותחות ובריכות של צואה חמה. היהודי לא יכל לסבול את המקום אך הוא רצה לראות את החברה, ובמיוחד את סמי, שאף אחד לא היה מתעסק איתו בשכונה ומענין מי יכול עליו בגהנום? הלך לשומר בריצה לקח אויר מחוץ לגיהנום, ושאל: "איפה סמי? אמרו לו תנור שביעי בצד ימין בצומת השניה, היהודי רץ לחברו, סמי פתח את התנור וראה אותו מסתובב על המנגל כמו שוארמה עוף בגריל. אמר לו סמי מה אתה עושה פה? אוי ואוי שאל היהודי איפה כולם? ענה סמי: "אל תשאל מה קורה פה, אני לא יכול כבר נמאס לי איזה עונשים איומים כולם נשרפים.

אמר לו היהודי... "אמרת לי, מתי שישאלו אתכם אם קבעתם עיתים לתורה, תגידו "שאתם לא יודעים לקרוא" ענה לו סמי: "תישמע את חייב לברוח מפה, כי זאת רק ההפסקה עוד מעט ישמע צילצול וכל הגיהנום יעלה באש"... היהודי ניבהל בשומעו שהמצב הנורא שסמי נימצא בו זאת רק ההפסקה של הגיהנום. אמר: "שלום ולהתראות" לסמי, וברח לכיוון יציאה מהגהנום. ובפתח היציאה יושב מלאך חבלה אחר שהחליף את השד עם 12 העינים. והיהודי ביקש ממנו שיפתח לו את השער כדי לצאת מן המקום הנורא הזה.

מלאך החבלה צחק בטענה שמי שנכנס לגיבנס לא יוצא ממנו. היהודי התעצבן ואמר: "גם אתה עקשן כמו הקודם שלך יש לי ויזה הנה תראה". ענה לו מלאך החבלה: "אני לא יודע לקרוא" ונישמע צילצול חזק לסיום ההפסקה וכל הגהנום עלה באש יחד עם היהודי.

צחוק, צחוק! אך בכל צחוק יש מן האמת כי אין עצה ותחבולה כנגד ה'. הקב"ה שיצר אותנו יודע מה מתרחש בליבנו שנאמר בוחן כליות ולב, אין נסתר מנגד עיניו. הנסתרות לה' אלוהו והנגלות לנו ולבנו עד עולם. האדם יכול להחביא ולקמבן בשר ודם אך לא את בורא עולם שמלוא כל הארץ כבודו ופעולותיו מידה כנגד מידה אם אתם וותרנים לבריות כך הקב"ה יהיה ותרן בעולם הבא. אך אם אתם מקפידים כועסים ולא סלחנים לבריות כך הקב"ה מידה כנגד מידה יעל בכיסא של דין במקום שישב בכיסא של רחמים.